

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 25-26 травня 2023 року)

Одеса -2023

УДК: 1:403:316.6(08)

К 65 Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства //
Матеріали V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» (Одеса, 25-26 травня 2023 р.) 175 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Пальчинська Мар'яна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та лінгводидактики Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку

Збірник матеріалів V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства, аналізують соціокультурні трансформації молодіжного соціуму, показують соціокультурні трансформації освітнього середовища та розкривають проблемні моменти культури бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства, а також розглядають синергетику як самоорганізаційну систему у суспільстві, що трансформується. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Стойкова К. М., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності» Університету Ушинського

Науковий керівник: проф. **Петінова Оксана Борисівна**, доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського

ПРЕЗЕНТАЦІЯ МИСТЕЦТВ У ПОСТМОДЕРНОМУ ПРОСТОРИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДОБИ

Культурна ера, що взяла свій початок після закінчення Модерну, незвичайний настрій, який зараз відомий у всіх аспектах людського життя – культурі, філософії, політиці, економіці, технонауці, сфері планетарного комунікативного застосування називається постмодерном [5].

Ера Постмодерну виокремлюється нелінійністю еволюції соціально-політичних процесів, що виявляється в їх динамічності, конфліктогенності, викликаних достатнім ускладненням продовольчої, демографічної, конфесійної, територіальної, екологічної та інших проблем. Більш динамічною, непростою та парадоксальною стала геополітична перспектива у світі [3].

Постмодернізм кинув виклик універсальним істинам, стираючи межі між образотворчим мистецтвом і популярною культурою, використовуючи товари масового виробництва, журнали, телебачення та фільми як вплив. Це дозволило створити нове мистецтво, що включало філософію постмодерну. Цей культурний рух переосмислив те, що вважалося мистецтвом, і постмодерністське розуміння нового художника

Постмодернізм охопив традиційні форми мистецтва, такі як живопис, скульптуру та фотографію, але водночас і колаж, асамбляж, монтаж, бриколаж, текст, привласнення та спрощення мистецтва. Перформанс був на висоті, заохочуючи глядачів взаємодіяти з цими творами постмодернізму. Ідеї, стилі та теми минулого були переглянуті та перероблені в новому постмодерністському стилі [6].

Дефініція поняття «інформаційний простір» запозичена соціально-гуманітарними науками з фізики, і означає узгодження різних явищ та факторів. В межах кібернетичного підходу інформаційним простором називають сукупність джерел інформації, баз даних, технологій і мереж, які з'єднують їх. Під інформаційним простором у філософсько-методологічному міркуванні розуміється середовище популяризації інформації в суспільстві, що знаходиться під взаємодією культурних, економічних, політичних, технологічних та ін. чинників [1].

Інформаційна ера передбачає швидкий і вільний потік інформації. Це також стосується швидкості, з якою можна отримати ту саму інформацію. У

перспективі можна вважати, що інформаційна ера виникла внаслідок переходу від традиційної промисловості до промислової революції та економіки, яка ґрунтується на маніпулюванні інформацією. Ця епоха отримала свою назву через те, що інформація спочатку тече з однієї частини в іншу, з одного міста в інше, з країни в іншу або навіть навколо різних континентів. Швидкий потік інформації призвів до іншої концепції, відомої як глобалізація. Іноді термін глобалізація означає те саме, що й інформаційна ера. Обидва переплітаються, тому що, як ми бачимо, одне вбудовується в інше. Це інформаційна ера, яка породила глобалізацію. І глобалізація сприяла розвитку інформаційної ери.

Інформаційна ера і постмодерність дуже тісно пов'язані між собою, оскільки вони є характерними ознаками модерного світу. Ось декілька рис, які саме поєднують постмодерність та інформаційну еру. *Аналіз наративів*: постмодерн ототожнюється з акцентами на розмитті між різноманітними уявленнями та різногранністю, відмовляючись від однозначних істин та класичних сюжетів. *Функції засобів масової інформації*: розвиток засобів масової інформації, таких як соціальні мережі, телебачення, радіо, Інтернет, прямою мірою впливають на сучасний світ інформаційної ери. За допомогою сучасності виникає можливість сприймання та популяризації сучасного мистецтва в тому числі і постмодернізм, але також мистецтво може бути перероблене та спотворене за допомогою масової інформації. *Поєднання і різноманітність в єдності*: постмодерність відрізняється своєю мультижанровістю: мікс різноманітних стилів, жанрів, технік, культур, медіа. Простором для презентації мистецтва постмодерну слугує інформаційна мережа, в якій різні культури, стилі, медіа та техніки працюють один з одним, утворюючи нову варіацію мистецтва. *Критика культурної індустрії*: митці постмодерного простору можуть використовувати культурну критику в симбіозі зі своєю творчістю, користуючись інформаційною мережею для вираження свого сприйняття, сучасного суспільства, культури, світу [4].

На демонстрацію робіт в постмодерному просторі також можуть впливати соціальні, політичні та культурні контексти. Мистецтво може висвітлювати важливі питання про статус, владу, ідентичність, залучати різні категорії суспільства, відобразити перспективи та різноманітні актуальні проблеми. Демонстрація мистецтв може виступати як виклик до суспільства, заохочувати до діалогу та успішної взаємоспівпраці між різноманітними культурами.

У розпорядженні постмодерних художників різноманітні варіанти презентації своїх робіт, від віртуальної реальності до інтерактивних додатків. Це допоможе зробити цікавий перформанс, залучити глядача до культури зовсім новими способами та подивитись на мистецтво з іншого боку.

Наприклад, в Парижі у музеї цифрового мистецтва Atelier des Lumière відкрилася мультимедійна виставка «Ван Гог: зіркова ніч». У цій виставці

використовувались сучасні технології у вигляді проектування зображення на стелі та стіни. Цей трюк дає змогу любителю автора картин сповна насолодитися творчістю художника та самому відчувати себе частиною цього мистецтва [2].

Митцям, які живуть у еру сучасних технологій відкриваються безмежні можливості для презентації своєї творчості. Вже і без того прекрасні творіння можна прикрасити комплексними та різноманітними процесами для залучення якомога більше людей, які живуть мистецтвом. Цікаве розмаїття інновацій приверне до себе увагу не тільки експертів, але і усіх охочих. Презентація робіт може бути експериментальною, варіативною та відкривати нові грані між митцем та глядачем.

Список використаних джерел

1. Бондар І. С. Категорія "постмодернізм" у теорії та практиці мистецтва. *Мистецтвознавство*. 2015. С. 98–102.
2. В Парижі проходить інтерактивна виставка робіт Ван Гога: фото | Новини України - #Букви. *Новини України - #Букви*. URL: <https://bykvu.com/ua/pictures/111673-v-parizhe-prokhorit-interaktivnaya-vystavka-rabot-van-goga-vpechatlyayushchie-foto/> (дата звернення: 19.04.2023).
3. Лук'янець В. Філософський енциклопедичний словник. Київ: Абрис, 2002. 742 с.
4. Міронова Т. В. Віртуальна і доповнена реальності в творчості українських мистців. *Мистецтвознавство. Технічні науки*. 2021.
5. Постмодернізм як мистецький напрямок двадцятого століття. *Освіта. UA*. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10386/> (дата звернення: 15.04.2023).
6. Artlex. *Artlex – Art Dictionary and Encyclopedia*. URL: <https://www.artlex.com/art-movements/postmodernism/> (date of access: 19.04.2023).

Щербина Єлизавета Володимирівна — студентка 3 курсу, спеціальності 033 Філософія, соціально-гуманітарний факультет, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Врайт Галина Яківна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського»

ПРОБЛЕМАТИКА ВИБОРУ В РОМАНІ «ЧУМА» АЛЬБЕРА КАМЮ КРИЗЬ ПРИЗМУ СУЧАСНОСТІ

Людство протягом всієї своєї історії постійно зіштовхується з руйнівними силами, стихійними лихами. Навіть в еру високорозвинених технологій постіндустріальне суспільство не є винятком для трагічних історичних подій, зокрема глобальна війна з тероризмом (починаючи з 2001 року), світова економічна криза і рецесія (починаючи з 2007-2008 років), пандемія COVID-19 (починаючи з 2019 року) та Повномасштабне вторгнення РФ в Україну (починаючи з 2022 року) [3]. Епідемії, війна, природні катаклізми — всі ці явища неминуче створюють паніку, породжують страждання, приносять смерть. Вони мають різні за масштабом кількісні показники: руйнування майна й інфраструктури, рівень смертності, статистику постраждалих, ступінь економічної кризи. Незмінним залишається людський фактор, а саме можливість індивіда робити обдуманий вибір, про який писав давньогрецький філософ Арістотель в своєму етичному творі [1]. В 40-ві роки двадцятого століття значиму проблему свободи вибору розглядав французький філософ екзистенціаліст Альбер Камю в романі «Чума» (фр. «La peste»). Ідеї філософа актуальні і в наш час. Смертельна хвороба — це не лише алегорія на «коричневу» чуму як зазначав автор, а уособлення зла, як частини світобудови. Камю використовує образ чуми, для зображення активного протистояння з конкретним злом певної мікромоделі людства — жителів міста Орану, що потерпає від епідемії. Проблематика вибору людини в ситуаціях, що спричинені стихійними лихами досліджується через аналіз межових станів головних героїв твору. Доктор Бернар Ріє — це образ невпинної боротьби, незламності. У нього була можливість покинути місто, але з самого початку епідемії, взявши на себе ініціативу, він день за днем виконує свою роботу: діагностує захворювання, ізолює інфікованих, лікує їх неефективними методами, спостерігає страждання і смерть пацієнтів. Але не примиряється з чумою, незважаючи на постійні невдачі [3]. Ріє, як і міфологічний Сізіф Камю, пізнавши абсурдність світу, продовжує вічне протистояння. Зрозумівши той факт, що загрози нескінченні, людина приймає безконечну боротьбу, приймає людський стан і живе повноцінним життям [3]. Образ Жана Тарру — це